

SÆT DEN SEKTERISKE STAT PÅ PENSION! NYE TONER FRA MELLEMSØTEN.

Bertel Heurlin. 01.04.11.

Det er parolen fra en stor konference for mellemøstlige stater i Beirut. Den sekteriske stat, staten, som bygger på politisk kontrolleret politisk balance mellem religiøse og etniske enheder og stammegrupperinger er gift for udviklingen. Så kraftigt bliver det sagt. Den arabiske verdens skal gentænkes efter den sidste tids politiske orkan. Der tales som det egyptiske jordskælv. Budskabet er klart: drivkræfterne er globaliseringen og informationsrevolutionen og årsagerne er fattigdom, arbejdsløshed og undertrykkelse.

Konferencen er om den regionale udvikling – udfordringer og fremtidige muligheder. Der viser sig en sjælden enighed mellem de 100 forskere, militærfolk og tidligere diplomater fra stort set alle lande i Mellemøsten: fra Tyrkiet til Iran – fra Irak til Libanon. Stemningen behagelig – der er smil og venlighed. Der er enighed om at nå frem til enighed. Man undgår det, som man normalt kan enes om: Israel- bashing og USA – bashing. At USA og Israel er skyld i alle Mellemøstens fortrædeligheder. USA er i øvrigt også med. Det nationale forsvarsuniversitet støtter og bidrager til konferencen. Det gælder om at få den arabiske verden til at mødes, som en af amerikanerne bemærker. Stedet er Beirut, Hotel Monroe på Kennedygaden lige ud til Middelhavet. Arrangøren er ingen andre den De libanesiske væbnedes styrker, LAF. Og væbnede er de, soldaterne, som bevogter hotellet. LAF tager ingen chancer: de har panserede mandskabsvogne og kampudstyr parat flere steder i byen, ved Amir Assaf moskeen, ved Martyrernes plads og i kældrene til tomme, udbombede højhuse, som inden længe skal genopbygges.

LAF, Lebanese Armed Forces står for det hele. Militærtoppen med forsvarsministeren og forsvarschefen i spidsen er linet op. Alle flagene fra deltagernes lande er fremme. Dannebrog til ære for en enkelt dansker. Hvorfor ikke få tegningelandet med, som det spøgefuldt bemærkes. Ellers er der meget få europæere. Den nationale libanesiske hymne med stort kor og orkester lyder gennem højtalerne. Og så begynder det seriøse arbejde.

Amerikanerne indleder med Ambassadør Larocco fra det mellemøstlige center ved National Defense University. Han understreger at Mellemøsten har bevæget sig fra "Freedom from" til "Freedom For". Og det er freedom for "a bright economic future". Og USA spørger: hvad er forandringernes slutpunkt? "Det vil vi gerne vide for at justere vores politik". USA træder vande. Der tales meget om frihed. Men ikke om demokrati. Hvorfor, spørger jeg. Han undskylder ligefrem; men understreger, at man skal være forsigtig med at bruge det ord. Der er mange måder: stammeforsamlinger og konsensusdemokrati er ex forskellige demokratiske udtryksformer. På konferencen er der imidlertid ikke denne berøringsangst. Demokrati tager man alvorligt. Demokrati er en nødvendighed.

Interessant er konklusionerne af konferencen. For der er lagt op til konklusioner og anbefalinger. Konklusionerne om sammenligningen mellem Irak, Palestina og Libanon er, at der gælder for disse tre enheder, at de er besatte og fragmenterede. At der er en kold krig i gang mellem den faktiske hegemon i regionen USA og den der søger at blive hegemonen, nemlig Iran. At der er to grupperinger i Mellemøsten, den moderate gruppering, Egypten, Jordan og Golfstaterne og modstandsgruppen, nemlig Syrien allieret med Iran. Det er et problem, at der er massiv indblanding fra disse to grupperinger i Irak, Palestina og Libanon. Denne konklusion er i høj grad med et kompromis end en klar analyse. Men enighed var målet.

Det mest bemærkelsesværdige var rekkommendationerne:

Den sekteriske stat skal væk, den er forældet. Der skal være virkeligt demokrati. Hvordan, med hvilke midler? Her foreslås styrkelse af borgeridentiteten, forsoning, national dialog, menneskerettigheder, kritisk tænkning, konkret støtte til ungdommen for frihed og arbejde, etablering af sikkerhed for borgeren, ikke gennem sekteriske institutioner men gennem statslige Staten skal have voldmonopol, som den tyske sociolog Max Weber i sin tid hævdede var en absolut forudsætning for en stat. Og så skal der nye valglove til.

Det lyder fint. Men tænk, hvis der blev virkelighed i Libanon? Staten Libanon er fragmenteret, dens suverænitet krænkes dagligt, andre lande har udkæmpet deres krige i Libanon. Er det overhovedet en stat? Jo, der et flag, en nationalsang, en hær. Men der er sære regler: præsidenten skal være kristen, premierministeren skal være sunnimuslim og formanden for parlamentet shiamuslim. Og sådan er fordelingen hele vejen ned gennem det statslige system Der er markant behov for reformer: Det har også givet sig udtryk i tre store demonstrationer i den seneste tid.

N

Men at sætte den libanesiske sekteriske stat på pension vil skabe voldsom uro. De gamle ledere af de sekteriske grupperinger vil miste deres basis. LAF vil være vinderen. For som situationen er nu er LAF ingenting ud over alt for mange generaler og soldater, som nok har folkets tillid og legitimitet. 85 % af befolkningen støtter LAF. Men deres våben er forældede, mangelfulde, utilstrækkelige. Det er skyggehæren, Hezbollah, som er den reelle væbnede magt. Den har omkring 60.000 mand under våben og 40.000 missiler – ikke præcise, men nok til at udgøre en afskrækkelse. Problemet er, at alle regeringer – og ikke mindst den kommende – officielt har erkendt, at det libanesiske forsvar består af tre dele: LAF, Folket og Modstandsbevægelsen – som er Hezbollah. Hezbollah som end ikke gør sig umage for at skjule, at deres våben og deres forsyninger er fra Iran, at deres forbundsfælle er Iran og ikke den libanesiske stat..Det er et problem. Som ikke bliver mindre af, at den politiske del af Hezbollah får en styrket position i den nye regering i Libanon.

Men forandringernes vinde blæser kraftigt i Mellemøsten. Det er ikke noget der nødvendigvis forbedrer Hezbollahs position. Der er konkrete forslag om nye økonomiske muligheder. Om demokrati. Om fjernelse af den sekteriske stat.

Bertel Heurlin,

Professor, Statskundskab KU, udgiver sammen med Birthe Hansen snarest bogen ” Lebanon: Strategic and Military Dimensions”.